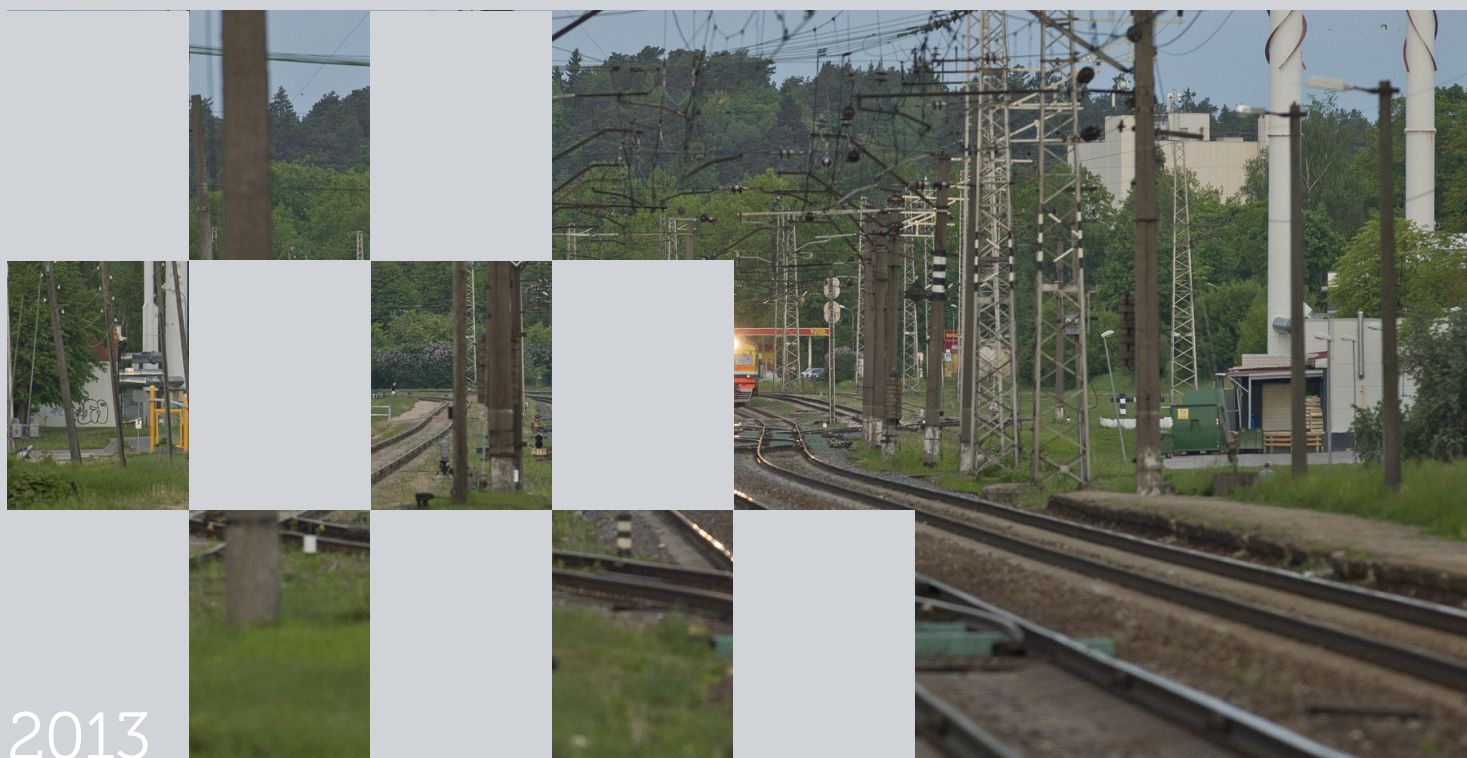

2013

ILGTSPĒJĪGI LĒMUMI ATBILDĪGAI RĪCĪBAI

Mūsdienīga uzņēmuma darbības pamatā ir jābūt ilgtspējīgiem lēmumiem, kas nosaka atbildīgu rīcību. Vadot valsts lielāko uzņēmumu VAS *Latvijas dzelzceļš*, ikvienas darbības pamatojumā tiek likti atbildīgi lēmumi, jo manā uztverē ilgtspēja ir atbildība par to, ko un kā atstājam saviem bērnu bērniem un cik labu veidojam pasauli. Tā ir mūsu kā Koncerna korporatīvā sociālā atbildība (KSA) pret līdzcilvēkiem un nākotnes paaudzēm.

Korporatīvā atbildība ir brīvprātīga, to nepieprasa likumi un normatīvie akti, tomēr tā ir Koncerna filozofija un mūsu vērtību apliecinājums sabiedrībai. Tā ir ne tikai ziedošana, labdarība un nomaksāti nodokļi, bet arī darba tiesības, cilvēktiesības, vides jautājumi, korupcijas novēršana – tā ir uztverama daudz plašāk. Korporatīvā sociālā atbildība, manuprāt, ir efektīvākais veids, kā nodrošināt Koncerna konkurētspēju, izaugsmi roku rokā ar sabiedrības labklājību un valsts attīstību ilgtermiņā.

2013. gadā VAS *Latvijas dzelzceļš* tika izstrādāta, definēta un apstiprināta KSA politika, paredzot tās īstenošanas galveno mērķi: noteikt KSA principus, kas vērsti uz atbildīgu un ētisku uzņēmējdarbību, veicinot Koncerna stratēģisko mērķu sasniegšanu un reputācijas

uzlabošanu. KSA politika ir Koncerna pārvaldības instruments un ir saistoša vai uzņēmumu grupai kopumā.

Viens no Koncerna KSA pamatprincipiem nosaka: godprātīga nodokļu maksāšana un likumīga darbošanās ir obligāts pienākums pret valsti un sabiedrību, taču papildus likumā noteiktajiem minimālajiem pienākumiem Koncerns realizē ar saimniecisko darbību saistītas atbildīgas uzņēmējdarbības iniciatīvas, kas palīdz sasniegt kapitālsabiedrību stratēģiskos mērķus un ir balstītas uz Koncerna definētajām vērtībām – atbildību, sadarbību, drošību un attīstību. Koncernam *Latvijas dzelzceļš*, esot darbinieku skaita ziņā vislielākajam uzņēmumam un veicot aktīvu saimniecisko darbību visu Latvijā, ir jābūt paraugam un līderim ikkatrā darbā un rīcībā,

ikdienā iedzīvinot Koncerna galvenās vērtības.

Tāpēc aicinu ikvienu – gan LDz darbiniekus, gan klientus un sadarbības partnerus – strādāsim kopā atbildīgi. Tā mēs uzturēsim ilgtspējīgu vidi un sabiedrību savā zemē.

Uģis Magonis,
VAS *Latvijas dzelzceļš* prezidents

KONCERNS UN TĀ STRATĒGIJA

Dzelzceļa infrastruktūra un iespējas kopš tā sākotnes aizvien ir pilnveidojošās.

Koncerns *Latvijas dzelzceļš* godā tradīcijām bagāto dzelzceļu vēsturi Latvijā un turpina attīstību, izmantojot jaunākās 21.gadsimta tehnoloģiju iespējas, lai dzelzceļa nozare kopumā arī turpmāk būtu viens no valsts saimnieciskās un sabiedriskās dzīves virzītājspēkiem.

Dzelzceļš Latvijā darbojas jau vairāk nekā 150 gadu. 19. gadsimta vidū vietējie uzņēmēji uzbūvēja dzelzceļa līnijas, kas kļuva par cariskās Krievijas dzelzceļa maģistrāļu noslēdzošajiem posmiem uz ostām. No 1919. līdz 1940. gadam gandrīz visas dzelzceļa līnijas piederēja *Latvijas valsts dzelzceļiem*, ko pārvaldīja Dzelzceļu virsvalde.

1940. gadā to likvidēja, un Latvijas dzelzceļa līnijas nokļuva PSRS Satiksmes ceļu komisariāta pakļautībā. 20. gadsimta vidū, apvienojot Latvijas, Lietuvas, Igaunijas un Krievijas dzelzceļa nodaļas, tika izveidots Baltijas dzelzceļš.

Pēc Latvijas neatkarības atjaunošanas 1991. gada otrajā pusē tika nodibināts valsts uzņēmums *Latvijas dzelzceļš*, ko 1994. gadā pārveidoja par valsts

akciju sabiedrību *Latvijas dzelzceļš* (LDz). No 2005. līdz 2007. gadam saskaņā ar Eiropas Savienības prasībām notika VAS *Latvijas dzelzceļš* reorganizācija, nodalot darbības jomas un izveidojot Koncernu ar vairākām atkarīgajām meitassabiedrībām.

Koncernu (LDz) veido valdošais uzņēmums VAS *Latvijas dzelzceļš* un piecas meitassabiedrības: AS *LatRailNet*, kas nosaka infrastruktūras maksu un dzelzceļa infrastruktūras jaudas sadali; SIA *LDZ Cargo*, kas nodrošina dzelzceļa kravu pārvadājumus un starptautiskos pasažieru pārvadājumus; SIA *LDZ infrastruktūra*, kas būvē un uztur infrastruktūru; SIA *LDZ ritošā sastāva serviss*, kas uztur un remontē ritošo sastāvu; un SIA *LDZ apsardze*, kas ir apsardzes uzņēmums.

VAS *Latvijas dzelzceļš* vienīgais

akcionārs ir Latvijas Republika, un valsts kapitāla daļu turētājs ir Latvijas Republikas Satiksmes ministrija, bet kapitāla daļu turētāja funkcijas un akcionāru sapulces lēmumus pieņem Satiksmes ministrijas valsts sekretārs vai ar valsts sekretāra rīkojumu noteikta cita ministrijas amatpersona. Saskaņā ar Valsts un pašvaldību īpašuma privatizācijas un privatizācijas sertifikātu izmantošanas pabeigšanas likumu VAS *Latvijas dzelzceļš* ir atzīts par Latvijas tautsaimniecībai stratēģiski svarīgu objektu un tā akcijas nedrīkst privatizēt vai atsavināt.

Koncerna *Latvijas dzelzceļš* 2013. gadā apstiprinātā stratēģija regulāri tiek pilnīgota, lai īstermiņā un ilgtermiņā Koncernu uzturētu kā kvalitatīvi darboties un attīstīties spējīgu organismu nolūkā īstenot

galveno misiju – **nodrošināt dzelzceļa infrastruktūras pārvaldīšanu un loģistikas pakalpojumus Latvijas tautsaimniecības interesēs**. Ikvienai *LDz* aktivitātei, risinot pakārtotās problēmas, ir mērķis pildīt misiju.

VAS Latvijas dzelzceļš valde regulāri pārskata un nepieciešamības gadījumā koriģē stratēģiju, analizējot gan tirgus un ietekmes pušu tendences, gan katra atsevišķa uzdevuma izpildes rezultātus. Būtiska ir visu rezultātu kopējās ietekmes analīze izvirzītā mērķa sasniegšanai. Tas ir svarīgi, lai reakcija uz situācijām, kad atsevišķo uzdevumu rādītāji ir labi, bet pietiekami nesekmē mērķa sasniegšanu, būtu atbilstoša.

Saprotot, ka uz ilgtermiņa attīstību orientēta, sabalansēta stratēģija vien negarantē efektivitāti, ***VAS Latvijas dzelzceļš* darbības pamatā liek četras**

skaidras un noteiktas vērtības – attīstību, atbildību, drošību un sadarbību. Tas nozīmē:

- būt par nozares līderi un sasniegt vairāk par noteiktajiem mērķiem. Koncerns var tikai attīstoties – pieņemot izaicinājumus, saskatot iespējas un meklējot jaunus risinājumus. Tāpēc *LDz* ir orientēts uz pastāvīgu personīgo un nepārtrauktu Koncerna izaugsmi. Jaunu ideju un tehnoloģiju meklēšana ir tiekšanās pēc izcilības it visā;
- gan individuāli, gan komandas veikumā ikviens ir atbildīgs par Koncerna darbības rezultātiem, devumu valsts ekonomikai un labākai nākotnei. Mums rūp Koncerna darbības ietekme gan uz apkārtējo vidi, gan sabiedrības dzīves kvalitāti kopumā, tāpēc *LDz* aktīvi iesaistās un atbalsta sabiedrībai nozīmīgas

jomas un notikumus. Mēs cienām un rūpējamies par nozares industriālā mantojuma saglabāšanu un nodošanu nākamajām paaudzēm;

- spēt saskatīt un vadīt riskus. Strādāt, lai novērstu jebkādas riska situācijas uz dzelzceļa, jo drošība ir viena no mūsu prioritātēm. Koncerns un tā darbinieki ir gatavi jebkurā brīdī novērst negadījumus, kā arī mērķtiecīgi mazināt *LDz* darbības ietekmi uz apkārtējo vidi.
- nodrošināt efektīvu infrastruktūras pārvaldību un loģistikas pakalpojumus, kā arī ātri novērst problēmas ir iespējams, tikai strādājot saskaņoti. Kopīgs darbs nodrošina vienotu mērķu sasniegšanu, kas iespējams, daloties zināšanās un pieredzē, kā arī esot gataviem palīdzēt – sniedzot ieguldījumu Koncerna, partneru un valsts attīstībā.

KORPORATĪVĀS SOCIĀLĀS ATBILDĪBAS NOZĪME UN VĒRTĪBA

VAS *Latvijas dzelzceļš* kā Koncerna valdošais uzņēmums īsteno līdera lomu, uz klausot sabiedrības vajadzības, lai mērķtiecīgāk iesaistītos sabiedrības attīstības veicināšanā un dialogā ar tautsaimniecības un nozares speciālistiem, kā arī ekspertiem, medijiem un sabiedrību kopumā. Apliecinot atbildību par savas darbības ietekmi uz sabiedrību un vidi, LDz ievēro korporatīvās sociālās atbildības (KSA) principus, nodrošinot kvalitāti pakalpojumu sniegšanā un savu darbību realizējot videi maksimāli draudzīgā veidā.

Saskaņā ar 2013. gada nogalē Koncernā apstiprināto korporatīvās sociālās atbildības politiku KSA ir pasākumu kopums, kas vērsts uz atbildīgas uzņēmējdarbības prakses ieviešanu un īstenošanu Koncernā, tā atbildību par savas darbības ietekmi uz sabiedrību un ieguldījumu tādās iniciatīvās, kas palīdz uzlabot dzīves kvalitāti darbiniekiem un viņu ģimenēm, labvēlīgi ietekmē sabiedrību un apkārtni, kā arī veicina ētiskas un godīgas uzņēmējdarbības vides attīstību.

KSA politikas ieviešanas koordināciju un uzraudzību Koncernā veic KSA komisija, kas darbojas atbilstoši prezidenta padomē apstiprinātajam komisijas nolikumam, savukārt KSA politikas realizēšanu Koncernā koordinē KSA komisijas priekšsēdētājs.

KSA organizatoriskā struktūra

KSA galvenās jomas

Uzņēmējdarbības vide

- Atbildīga, ētiska un godīga lēmumu pieņemšana
- Iesaistīto pušu interešu sabalansēšana
- Ieguldījums nozares attīstībā

Darbinieki

- Lojāli un motivēti profesionāļi
- Droša darba vide
- Ģimenei draudzīgs uzņēmums

Sabiedrība

- Nozares industriālā mantojuma saglabāšana
- Atbalsts aktīvas un kultūrizglītotas sabiedrības veidošanai
- Drošības pie sliežu ceļiem izpratnes veicināšana

Vide

- Ar atbildību pret nākamajām paaudzēm
- Būtisko vides risku mazināšana
- Zaļā domāšana

VIDE

RŪPES PAR VIDI: PIESĀRŅOJUMA RISKU MAZINĀŠANA UN ZAĻS DOMĀŠANAS VEICINĀŠANA

Atbildība par vidi ir Koncerna neatņemama darbības sastāvdaļa, tāpēc saimnieciskā darbība ir organizēta ar cieņu pret apkārtējo vidi un atbildību pret nākamajām paaudzēm, realizējot ilgtspējīgus un preventīvus vides aizsardzības un piesārņojuma novēršanas projektus.

VAS Latvijas dzelzceļš atbildība ir veicināt vidi saudzējošu domāšanu darbinieku vidū, sniedzot netiešu ieguldījumu vides aizsardzībā, kas neattiecas tikai uz Koncerna saimniecisko darbību. LDz Galvenā inženiera daļas attīstības nodaļas vides speciālisti regulāri un pastāvīgi analizē un monitorē Koncerna ražošanas procesu potenciālo negatīvo ietekmi uz apkārtējo vidi.

2012. gadā pieņemta vides aizsardzības programma 2013.–2020. gadam par LDz mērķiem nosaka:

- nodrošināt efektīvu un ilgtspējīgu dabas un enerģētisko resursu izmantošanu;
- novērst vai mazināt būtiskos vides riskus;
- veidot LDz kā videi draudzīga uzņēmuma publisko tēlu.

Būtisko vides risku mazināšana

2013. gadā ir apzinātas 165 lokomotīvu stāvēšanas vietas, kas ir pakļautas piesārņošanas riskam. 143 no tām ir ar augstu piesārņošanas risku. Pārskata gadā izveidotais projekts paredz šīs vietas līdz 2020. gadam apriņķot ar grunts aizsardzības ietaisēm. LDz Galvenā inženiera daļa sadarbībā ar Tehnisko direkciju 2013. gadā realizēja pirmo šāda veida grunts aizsardzības projektu dzelzceļā. Piesārņotā grunts un balasta slānis tika noņemts un utilizēts, un uz attīrītā sliežu ceļa tika ieklāti naftas produktus absorbējoši paklāji. Projekts tika īstenots stacijas *Šķirotava* divos sliežu ceļu posmos, to dīzeļlokomotīvu apstāšanās vietās ar kopējo garumu 110 metru.

Regulāri veiktie absorbējošo paklāju apsekojumi liecina, ka šīs ietaises veik-

smīgi pilda savas funkcijas – rezultāts ir acīmredzams, jo balasta slānis zem absorbentiem ir tīrs un potenciālais balasta slāņa un grunts piesārņojums ar naftas produktu noplūdes no dīzeļlokomotīvēm ir novērsts.

2013. gadā tika paplašināts esošais grunts un gruntsūdeņu monitoringa tīkls, ierīkoti 11 jauni monitoringa urbumi, kā arī veiksmīgi turpināja samazināties dzelzceļa īpatnējie izmeši gaisā (CO_2 , CO , NO_x , SO_2 , cietās daļiņas, oglekļa dioksīds) no kravu pārvadājumiem. Salīdzinājumā ar 2000. gadu šo izmešu samazinājums ir 35 procenti.

Trokšņu un vibrāciju mazināšana

Apzinoties troksni un vibrāciju kā vides kvalitāti raksturojošus parametrus, VAS Latvijas dzelzceļš ir iesaistījies

Eiropas Savienības programmas *LIFE+* līdzfinansētajā projektā *Inovatīvi risinājumi dzelzceļa trokšņa pārvaldībā* (*Innovative Solutions for Railway Noise Management*, Nr. LIFE11 ENV/LV/376), kas sadarbībā ar Rīgas Tehniskās universitātes Dzelzceļa transporta institūtu un Latvijas uzņēmumu SIA *Composite Constructions* sākts 2012. gada augustā. Projekta ieviešanas pasākumi paredzēti līdz 2015. gada augustam, kad jāsasniedz galvenie mērķi (vairāk skatīt www.troksnisaizsienas.lv). 2013. gadā ir apzinātas vietas Rīgā, kur nepieciešami dzelzceļa radītā trokšņa mazināšanas pasākumi. Tie tiks veikti, īstenojot dzelzceļa attīstības projektus un ikgadējo sliežu ceļu remontdarbus līdz 2020. gadam.

Zaļā domāšana

Atbilstoši normatīvo aktu prasībām tiek apsaimniekoti bīstamie atkritumi. Ģenerāldirekcijā un vairākās struktūrvienībās izvietoto izlietotā papīra un bateriju savākšanas konteineru

izmantošana kļuvusi par darbinieku ikdienu. 2013. gadā VAS *Latvijas dzelzceļš* makulatūrā nodeva 12 012 kilogramus papīra un kartona. Koncerna noslēgtais līgums ar AS *Latvijas Zaļais punkts* sniedz tiesības lietot *Zaļā punkta* preču zīmi un piešķir atbrīvojumu no dabas resursu nodokļa par izlietoto iepakojumu. Šādā veidā tiek nodrošināti arī normatīvajos aktos noteiktie izlietotā iepakojuma reģenerācijas apjomi.

LDz darbinieki ik gadu piedalās Lielajā talkā, kad dienu pirms tās kopējās norises visā Latvijas teritorijā tiek sakopta dzelzceļa nodalījuma josla un citas sliežu ceļu tuvumā esošās piesārņotās un piemēslotās vietas. 2013. gadā dzelzceļa nodalījuma joslas sakopšanā Lielās talkas ietvaros iesaistījās vairāk nekā 500 Koncerna darbinieku.

Turpmākie soļi

Tālākajā periodā tiek plānoti jauni vides aizsardzības pasākumi un jau veiksmīgi iesāktās aktivitātes vides aizsardzībai, piemēram, vides

kvalitātes monitorings, vēsturiski piesārņoto vietu sanācija, bīstamo atkritumu apsaimniekošanas sistēmas pilnveidošana. Tiks turpināts darbs pie piesārņojuma riskam pakļauto vietu apzināšanas un nepieciešamo vides aizsardzības un attīrīšanas pasākumu plānošanas.

2014. gadā projektā *Stacijas Zilupe aprīkošana ar grunts aizsardzības ietaisēm pret piesārņojumu ar naftas produktiem* paredzēts astoņas dīzeļlokomotīvu stāvēšanas vietas pirms izejas luksoforiem aprīkot ar tehnēm naftas produktu savākšanai un novadīšanai uz attīrīšanas iekārtām. Līdzīgs šāda veida projekts tika veiksmīgi īstenots stacijas *Rēzekne II* teritorijā 2010. gadā.

Viens no lielākajiem un nozīmīgākajiem projektiem nākotnē ir visu dzelzceļa līniju elektrifikācija. Tas ļaus dīzeļlokomotīvas nomainīt ar elektrolokomotīvēm, kas palīdzēs samazināt dzelzceļa radīto troksni un novērst izmešus gaisā no lokomotīvē to stāvēšanas un apstāšanās vietās.

DARBINIEKI

ATBILDĪGI SAVAS JOMAS PROFESIONĀĻI

Viena no Koncerna *Latvijas dzelzceļš* vislielākajām vērtībām ir darbinieki. Tāpēc tiek veikts nozīmīgs ieguldījums viņu lojalitātes un apmierinātības ar darbu veicināšanā, lai tie būtu motivēti dot savu maksimālo pievienoto vērtību *LDz* attīstībai. Koncerna darbinieki ir atbildīgi savas jomas profesionāļi, kas, izprotot sava darba ietekmi uz kopējo rezultātu, ir vērsti uz mērķu sasniegšanu un ir gatavi sadarboties gan *LDz* iekšienē, gan ārēji. Koncerna atbildība ir nodrošināt strādājošajiem atbilstošus darba apstākļus, kā arī iespēju attīstīties, pilnveidojot zināšanas un prasmes.

Darba vide

Kopš 1996. gada VAS *Latvijas dzelzceļš* ir spēkā koplīgums, kas noslēgts starp *LDz* vadību un arodbiedrību, un nodrošina darba ņēmēju interešu aizstāvību. Ievērojot cilvēktiesību prasības, nepieļaujot rasu, dzimumu un citu diskrimināciju, īpaša vērība tiek pievērsta darbiniekiem, kuri guvuši traumas (invaliditāti), pildot darba pienākumus. Šādos gadījumos tiek nodrošinātas atbilstošas darba vietas, kā arī tiek pielāgota darba vide. *LDz* ir noteiktas strādājošo uzvedības normas un standarti, lai panāktu vienotu izpratni un attieksmi gan pret iekšējiem, gan ārējiem klientiem un partneriem. Izveidotā pozitīvā un veicamajiem pienākumiem atbilstošā darba vide ir pamats Koncerna vērtību iedzīvināšanai, kā arī ir atbalsts efektīvai un drošai darba organizēšanai.

Informētība un iesaiste

Lai nodrošinātu darbinieku izpratni par vadības lēmumiem, tiek veikta regulāra vairāku līmeņu informēšana par norisēm Koncernā. *LDz* speciālisti katru gadu veic nozares atalgojuma līmeņa monitoringu ar mērķi nodrošināt vienlīdzīgu atalgojumu nozarē un Koncernā kopumā. 2013. gadā pirmo reizi tika veikts darbinieku iesaistes un apmierinātības kvalitatīvais un kvantitatīvais pētījums. Tā mērķi bija apzināt darbinieku lojalitāti ietekmējošos aspektus, izpētīt darbinieku izpratni par Koncerna attīstības virzienu un gaitu, noskaidrot darbinieku informētību par jaunumiem Koncernā, izpētīt attieksmi pret to un izmērīt darbinieku iesaisti, noskaidrot apmierinātību ar iekšējo komunikāciju, izpētīt izmantotos iekšējās komunikācijas kanālus un

attieksmi pret tiem, kā arī noskaidrot strādājošo apmierinātību ar darbu kopumā un ar atsevišķiem tā aspektiem. Iekšējā pētījuma rezultāti atklāja, ka kopumā *LDz* darbinieku iesaistes indekss vērtējams kā augsts (69 no 100). Neraugoties uz *LDz* mērogu un diversificētību, darbinieku iesaiste Koncernā vērtējama kā viendabīga. *LDz* darbinieku skatījumā ir sociāli atbildīgs uzņēmums ar labu reputāciju, kas mēreni attīstās. 77 procenti strādājošo uzskata, ka *LDz* ir labākais darba devējs reģionā, un vairāk nekā divas trešdaļas darbinieku uzticas vadības pieņemtajiem lēmumiem. Darbinieki uzskata sevi par komandas sastāvdaļu un izjūt vienotās tradīcijas balstītas korporatīvās kultūras klātbūtni. 86 procenti izjūt lepnumu par to, ka strādā *LDz*.

Apmācības un kvalifikācijas paaugstināšana

Jau kopš 1997. gada VAS *Latvijas dzelzceļš* darbinieku apmācības organizē Mācību centrs, kur tiek realizētas gan visu strādājošo obligātās apmācības, gan tiek nodrošināta profesionālā līmeņa un kvalifikācijas celšana. Pārskata gadā Mācību centrā tika organizētas 86 dažādas mācību programmas, kuras apmeklējuši kopumā 5869 LDz darbinieki.

Kopā arī ārpus darba

Koncernā regulāri tiek īstenoti pasākumi ar mērķi piedāvāt

strādājošajiem iespēju sevi realizēt ārpus darba aktivitātēs saistībā ar kultūru un sportu. 2011. gadā dibinātais vidējās paaudzes deju kolektīvs *Bānītis* veiksmīgi startēja 2013. gada deju skatēs, iegūstot augsto D pakāpi, un vasarā piedalījās XXV Vispārējos dziesmu svētkos un XV deju svētkos. Sporta kluba *Lokomotīve* pārstāvji piedalījās vairākās sacensībās un turnīros, kur sīvā konkurencē gan izcīnīja godalgas (1. vieta Latvijas *United Hockey League* C grupā), gan guva arī vērā ņemamus rezultātus – 6. vietu Eiropas kompāniju un strādājošo sporta spēlēs basketbola turnīrā.

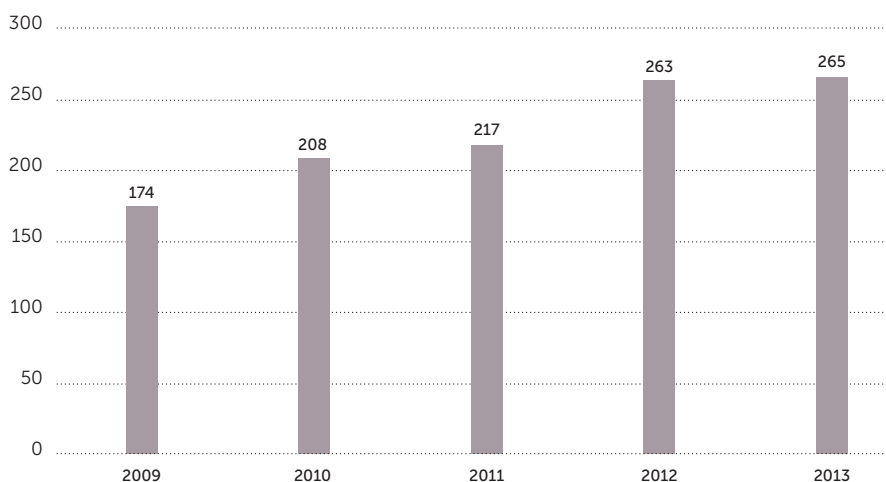
Ģimenei draudzīgs uzņēmums

Rūpējoties par darbinieku veselību, Koncernā tiek realizēta virkne aktivitāšu, piemēram, strādājošajiem un viņu tuviniekiem tiek piedāvāta veselības apdrošināšana, tiek slēgti līgumi ar sporta zālēm, baseiniem un sporta iestādēm par iespēju LDz darbiniekiem saņemt īpašus piedāvājumus. Tiek organizēta visu darbinieku dzīves un atsevišķu profesiju pārstāvju papildu apdrošināšana. Lai īstenotu profesionālās un personīgās dzīves līdzsvaru, tiek ieviestas elastīgas darba formas un IT risinājumi. Piemēram, tiek nodrošināta attālināta piekļuve e-pasta pārlūkprogrammai, garantējot iespēju darbu veikt vēlāmajā laikā un vietā.

Domājot par VAS *Latvijas dzelzceļš* kā ģimenei draudzīgu uzņēmumu, vasarā regulāri darbā tiek aicināti dzelzceļnieku bērni vecumā no 15 gadiem. Ar katru gadu pieaug strādātgrībētāju skaits, un 2013. gada vasarā šo iespēju izmantoja jau 265 jaunieši.

Darba koplīgums paredz iespēju darbiniekiem, kuriem ir vismaz divi bērni vecumā līdz 12 gadiem, saņemt vienu papildu brīvdienu mēnesī, saglabājot vidējo izpēni. VAS *Latvijas dzelzceļš* 2013. gadā šāda iespēja tika izmantota 166 reizes. 1.–4. klašu skolēnu 11 vecāki izmantoja brīvdienu mācību gada sākumā.

Bērnu un jauniešu nodarbinātība

SABIEDRĪBA

AKTĪVI UN KULTŪRIZGLĪTOTI CILVĒKI – LATVIJAS VALSTS GARANTS

Apzinoties savu stratēģisko lomu valstī, Koncerns *Latvijas dzelzceļš* jau ilgu laiku par savu pienākumu uzskata arī rūpes par sabiedrības kopējo attīstību un labklājību. VAS *Latvijas dzelzceļš*, ņemot vērā atbildību par savas darbības ietekmi uz sabiedrību, iesaistās tās izglītošanas un informēšanas kampaņās par drošību sliežu ceļu tuvumā, iegulda lielus līdzekļus un resursus nozares izglītības atbalstā.

Uzskatot, ka aktīvi un kultūrizglītoti cilvēki ir valsts ilgtspējas garants, LDz atbalsta valstij un sabiedrībai nozīmīgus ekonomikas, kultūras, mākslas un sporta notikumus, kas ilgtermiņā veicina Latvijas tautsaimniecības attīstību. Kā nozares līderis LDz rūpējas par dzelzceļa industriālā mantojuma saglabāšanu, kā arī vairo sabiedrības informētību un izpratni par nozares attīstību, tendencēm un aktualitātēm, veicinot Koncerna zīmola vērtību un reputāciju.

Nozares industriālā mantojuma saglabāšana

Dzelzceļa nozares industriālā mantojuma saglabāšanas flagmaņa

lomu pilda Latvijas dzelzceļa vēstures muzejs, kas dibināts 1994. gadā. Divdesmit gadu laikā ir izveidots darba pamats – krājums, kas ar 18804 vienībām ir plašākais dzelzceļa vēstures mantojuma atspoguļojums, glabājot unikālas liecības jau no 19. gadsimta vidus. 2013. gadā vākums papildināts ar 375 vienībām, no kurām vairāk nekā 90 procentu ir dāvinājumi. Krājums tiek aktīvi izmantots pētniecības, publicistikas, mākslas un citās jomās. Muzeja unikalitāte un īpašā vērtība slēpjas tā ritekļu kolekcijā. Pārskata periodā restaurētas trīs ritošās sastāva vienības: tvaika lokomotīve TE-036, autodrezīna DMSu-803 un divas

segtais vagoni. Par iepriekš paveikto muzejs pārskata gadā tika nominēts *Kultūras mantojuma gada balvai 2013* un saņēma Atzinības rakstu, ko sadarbībā ar ICOMOS Latvija piešķir Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija.

Muzeju gada laikā apmeklējuši 28 367 interese – par 11 procentiem vairāk nekā 2012. gadā. 2013. gada nogalē Latvijas dzelzceļa vēstures muzejs saņēma Latvijas Republikas Kultūras ministrijas atzinumu: tā darbība un iesniegtie dokumenti apliecina, ka tas atbilst Muzeju likuma 9. panta 2. daļas nosacījumiem un ir akreditējams uz pieciem gadiem.

Drošības pie sliežu ceļiem izpratnes veicināšana

Dzelzceļš ir drošākais transporta veids, tomēr reizēm cilvēku vieglprātības vai neuzmanības dēļ notiek negadījumi, kuros cieš ne tikai paši tā izraisītāji, bet arī citi. 2013. gadā VAS *Latvijas dzelzceļš* turpināja kompleksu darbu nolūkā uzlabot cilvēku drošību uz sliežu ceļiem un to tuvumā, kā arī veica preventīvu darbu – izglītoja sabiedrību par drošības ievērošanu pie sliežu ceļiem.

Lai izvairītos no neuzmanības vai vieglprātības izraisītiem negadījumiem, VAS *Latvijas dzelzceļš* rīko īpašas drošības stundas, kurās māca bērnus un jauniešus, kā pareizi un droši uzvesties dzelzceļa tuvumā un vilcienā. Šajās stundās bērni ar dažādu rotaļu, konkursu un animācijas filmu palīdzību draudzīgā vidē uzzina ne tikai to, kā pareizi šķērsot dzelzceļu, uzvesties uz perona vai vilcienā, bet arī daudz ko interesantu par dzelzceļu un vilcieniem. VAS *Latvijas dzelzceļš* 2013. gadā organizēja 52 drošības stundas, projektu nedēļu un piedalījās Izglītības un zinātnes ministrijas organizētajā Drošības nedēļā. 27 drošības stundas notika Latvijas dzelzceļa vēstures muzejā, 25 stundas – izbraukumos uz Latvijas skolām un pirmsskolas mācību

iestādēm. Kopumā drošības stundās piedalījās vairāk nekā 2000 skolēnu. Pagājušajā gadā tika organizētas īpašas izglītojošas nodarbības par drošību pie sliežu ceļiem speciālajās skolās bērniem ar garīgās veselības, dzirdes un runas traucējumiem.

2013. gadā notikušas arī divas sociālās un publicitātes kampaņas *Dzirdi! Redzi! Dzīvo!* – vasaras beigās, pirms bērni atgriežas skolā, un ziemas sākumā, iestājoties vēsam, tumšam gadalaikam, pievēršot sabiedrības uzmanību drošības pamatnoteikumu ievērošanai pie sliežu ceļiem dažādos laikapstākļos un situācijās.

Lai aicinātu auto, moto un velosipēdu vadītājus un gājējus ievērot satiksmes noteikumus pie dzelzceļa pārbrauktuvēm, LDz, atsaucoties uz Eiropas Komisijas un Starptautiskās dzelzceļu savienības (UIC) aicinājumu, sadarbībā ar citām institūcijām 7. jūnijā ar gadskārtēju sociālo akciju atzīmēja Dzelzceļa pārbrauktuvju drošas šķērsošanas dienu.

leguldījums nozares izglītībā

Izprotot izglītojamo, izglītotāju un nozaru dialoga efektivitātes nozīmīgumu nākotnes darbaspēka sagatavošanā, LDz ik gadu iesaistās

vairākās aktivitātēs, lai veidotu vispusīgu un padziļinātu izpratni par darbu un tam nepieciešamajām zināšanām un prasmēm dzelzceļa nozarē.

Sadarbībā ar nodibinājumu *Rīgas Tehniskās universitātes attīstības fonds* 2013. gadā tika organizēts VAS *Latvijas dzelzceļš* praktisko iemaņu iegūšanas un veicināšanas stipendiju konkurss Profesionālās izglītības kompetences centra *Rīgas Valsts tehnikums*, Daugavpils Profesionālās vidusskolas audzēkņiem un Rīgas Tehniskās universitātes Dzelzceļa institūta studentiem. Sadarbojoties ar RTU Dzelzceļa institūtu, PIKC *Rīgas Valsts tehnikums* Dzelzceļnieku nodaļu un Daugavpils Profesionālo vidusskolu, tika organizētas mācību prakses 243 šo mācību iestāžu studentiem un audzēkņiem.

2013. gadā vairākas reizes LDz durvis gan administrācijā, gan ražošanas telpās plaši vēra jauniešiem. *Ēnu dienās* dažādu profesiju pārstāvjiem (gan IT speciālistiem, ceļu un vagonu ekspluatācijas inženieriem, mehāniķiem u. c.) kopumā bija 26 ēnas – dažādu skolu 7.–12. klašu audzēkņi, kā arī *Rīgas Valsts tehnikuma* Dzelzceļnieku nodaļas pārstāvji un topošie dzelzceļnieki no Daugavpils.

Atvērto durvju nedēļas – 2013 laikā LDz apmeklēja 71 jauniešs, savukārt Valsts pārvaldes atvērto durvju dienā uzņēmumā pēc nozares atbildīgās – Satiksmes – ministrijas apmeklējuma viesojās 160 skolēnu. Tradicionālajās RTU Karjeras dienās, kurās piedalās valsts lielākie uzņēmumi un kuras apmeklē vairāk nekā 2500 studentu, kā ik gadu VAS Latvijas dzelzceļš personāla speciālisti un inženieri jauniešus iepazīstināja ar darba iespējām dzelzceļa nozarē.

Atbalsts aktīvas un kultūrizglītotas sabiedrības veidošanai

LDz saprot, ka sabiedrība no ilgtspējīgiem, stabiliem, uz attīstību orientētiem un veiksmīgiem uzņēmumiem sagaida atbalstu arī dažādās aktivitātēs, tāpēc iesaistās sociālos, izglītības, vides, kultūras un sporta projektos. Aptaujas liecina, ka no lieliem uzņēmumiem, kāds ir arī VAS Latvijas dzelzceļš, sabiedrība sagaida aktīvu iesaisti valsts kultūras dzīves atbalstā, tādējādi padarot pasākumus pieejamākus, kā arī veicinot kultūras daudzveidīgumu un tradīciju

pārmantojamību. Pārskata gadā Koncerns turpināja Dziesmusvētku atbalstu un popularizēšanu. Iesaistoties XXV Vispārējo latviešu dziesmu un XV Deju svētku norisē, LDz ir gan veicinājis nacionālās kultūras saglabāšanu, gan devis savu pienesumu, svētku pasākumus izvedot ārpus galvenās norises vietas (*Dziesmu un deju svētku ekspresis*). Ilggadējā sadarbība ar lielākajiem Latvijas teātriem, Latvijas Nacionālo operu, Ineses Galantes fondu un citiem valsts nozīmes kultūras un mākslas notikumiem ir veicinājusi to pieejamību dažādām mērķauditorijām plašā Latvijas teritorijā.

Viena no Koncerna Latvijas dzelzceļš prioritātēm ir iesaistīšanās veselīga un aktīva dzīvesveida popularizēšanā, jo stipri un veseli cilvēki veido stipru valsti. Mūsu sadarbības partneru īstenotie projekti, piemēram, Latvijas riteņbraucēju Vienības brauciens, Stipro skrējieni un citi, ir plaši apmeklēti, un tajos piedalās arī krietns skaits Koncerna darbinieku, veidojot vienu no kuplākajām uzņēmumu komandām. 2013. gadā projektā *Vislatvijas spēka diena*, kas jau otro gadu tika organizēta

kopā ar Latvijas lelu vingrotāju sporta biedrību, piedalījās divtik vairāk dalībnieku nekā iepriekšējā gadā, un šis bija gaidīts notikums daudzās Latvijas pilsētās.

Sadarbojoties ar Latvijas Olimpisko komiteju, dažādu sporta spēļu un veidu federācijām un profesionālajiem sporta klubiem (Rīgas *Dinamo*, VEF u. c.), esam veicinājuši Latvijas atpazīstamību pasaulē, veidojot pozitīvu uzņēmuma un valsts reputāciju nozīmīgos un vērtīgos sadarbības tirgos.

Lai arī ziedošanas un labdarības kultūra valstī vēl ir tikai attīstības stadijā, LDz jau ilgu laiku iespēju un normatīvo aktu noteiktajās robežās ziedo mazaizsargātajām grupām un tās pārstāvošajām organizācijām, piemēram, Latvijas Bērnu fondam, krīzes centram *Marta*, Bērnu slimnīcas fondam u. c. Vairākas reizes gadā Koncerna darbinieki viesojas Raudas un Medumu speciālajā internātpamatskolā bērniem ar attīstības traucējumiem – organizē viņiem gan sporta spēļu dienas un sagādā Ziemassvētku pārsteigumus, gan palīdz sagatavoties mācību gadam.

UZNĒMĒJDARBĪBAS VIDE

ATBILDĪGAI UN ĒTISKAI UZNĒMĒJDARBĪBAI

Lai sasniegtu stratēģiskos mērķus, Koncerns tiecas kļūt par līderi. Apzinoties savu ietekmi valstī un izmantojot savu darbinieku zināšanas, prasmes un pieredzi, *Latvijas dzelzceļš* rada ilgtspējīgas pārmaiņas sabiedrībā, biznesa vidē un dod ieguldījumu valsts attīstībā.

Koncerns realizē atbildīgu un ētisku uzņēmējdarbību, balstoties uz konkurences un godīgas komercprakses principiem, un biznesa lēmumu un rīcības pamatā vienmēr liek kapitālsabiedrību, akcionāra, kā arī klienta un sabiedrības interešu sabalansēšanu. Tiecoties uz sadarbību, *LDz* ir ieinteresēts sniegt savu ieguldījumu visas nozares attīstībā, virzot aktuālus un būtiskus jautājumus atbildīgajās valsts un Eiropas Savienības institūcijās, kā arī dažādās vietējās un starptautiskajās organizācijās. Koncerna darbinieki pastāvīgi dalās savā labākajā pieredzē un zināšanās ar kolēģiem, klientiem, partneriem un sabiedrību.

Atbildīgi, ētiski un godīgi

VAS Latvijas dzelzceļš atbalsta godīgas un atklātas attiecības gan ar darbiniekiem un sabiedrību, gan klientiem un

akcionāru. Uzņēmums allaž brīvprātīgi un stingri ievēro Latvijas Republikas tiesību aktus, grāmatvedības standartu prasības, kas saistītas ar finanšu grāmatvedības kārtošānu un informācijas atspoguļošānu dokumentos, iestājas par cilvēktiesību ievērošanu un ir stingrs savā nostājā pret diskrimināciju jebkurās biznesa attiecībās. *LDz* rūpīgi seko savlaicīgai saistību izpildei attiecībā pret partneriem un klientiem, atbalsta godīgas konkurences vidi, pastāvīgi analizējot sadarbības partneru darījumu un rīcības ilgtspējas riskus. Koncerns augstu vērtē atklātības un caurspīdīguma principu, tāpēc regulāri tiek veiktas dažādas iekšējās un ārējās komunikācijas aktivitātes, kā arī tiek īstenoti kontroles mehānismi pieņemto lēmumu un darbību monitoringam ar iekšējā audita palīdzību.

Līdzdalība un sadarbība Latvijā un pasaulē

Apzinoties uzņēmējdarbības un valsts institūciju mijiedarbības nozīmīgumu Latvijas ekonomikas veidošanā un stiprināšanā, *LDz* mērķtiecīgi atbalsta valsts pārvaldes centienus ekonomiskās situācijas un biznesa vides uzlabošanā. Izprotot nozares svarīgo lomu valsts tautsaimniecībā un uzņēmuma kā transporta un tranzīta nozares elementa sistēmisko nozīmīgumu, *LDz* regulāri iniciē būtiskāko problēmu un jautājumu izskatīšanu atbildīgajās valsts un nevalstiskajās institūcijās. *LDz* ir aktīvs biedrs Latvijas Tranzīta biznesa asociācijā, Latvijas Darba devēju konfederācijā, Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kamerā un Latvijas Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas asociācijā, sniedzot

speciālistu viedokli un konsultācijas par nozarei būtiskiem jautājumiem, kā arī piedaloties organizāciju pozīciju veidošanā. Sadarbībā ar Latvijas Tranzīta biznesa asociāciju 2013. gadā LDz organizēja nozares apaļā galda diskusiju par publiskās dzelzceļa infrastruktūras attīstības un uzturēšanas finansēšanu, kā arī vienota Latvijas tranzīta piedāvājuma izstrādi. LDz eksperti 2013. gadā piedalījušies dažādās vietējās un starptautiskās konferencēs, stāstot par savu pieredzi.

Koncerna uzdevums ir veicināt VAS *Latvijas dzelzceļš* kā Eiropas dzelzceļu tīkla sastāvdaļas attīstību un konkurētspēju pārvadājumiem Eirāzijas transporta koridoros, tāpēc LDz veido daudzpusīgu sadarbību ar vadošajām starptautiskajām dzelzceļa nozares organizācijām un ārvalstu dzelzceļiem, aktīvi darbojoties 1520 mm sliežu

dzelzceļu organizācijās – Dzelzceļa transporta padomē (CSŽT), Dzelzceļu sadarbības organizācijā (OSŽD), kurā pārstāvēti dzelzceļa uzņēmumi no 27 valstīm – Baltijas, NVS, Ķīnas, Korejas, Vjetnamas, Mongolijas un citām Eiropas un Āzijas valstīm, un Transsibīrijas pārvadājumu koordinācijas padomē (KSTP). 2013. gada oktobrī Sanktpēterburgā, piedaloties Igaunijas, Latvijas, Lietuvas, Baltkrievijas, Somijas, Oktobra un Kaļiņingradas (Krievijas dzelzceļu struktūrvienības) dzelzceļa vadītājiem, tika apspriests Baltijas padomes nolikuma projekts par pārrobežu sadarbību. Baltijas padomes izveide un darbība ir nozīmīga platforma pārrobežu sadarbības optimizācijai.

Lai veicinātu sadarbību ar dzelzceļa partneriem rietumu virzienā, sekmētu integrēšanos Eiropas dzelzceļu vienotajā telpā, nodrošinātu Eiropas Savienības

izstrādāto tiesību aktu ievērošanu un ieviešanu, realizētu dzelzceļa pārvadājumu tirgus liberalizāciju, VAS *Latvijas dzelzceļš* aktīvi darbojas vadošajās Eiropas Savienības dzelzceļa organizācijās – Eiropas dzelzceļu un infrastruktūras uzņēmumu kopienā (CER), kas pārstāv Eiropas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītājus un pārvadātājus, Starptautiskajā dzelzceļu savienībā (UIC), Starptautiskajā dzelzceļa transporta komitejā (CIT) un Starptautiskajā dzelzceļu policijas un drošības dienestu sadarbības organizācijā (COLPOFER).

Īstenojot atbildīgu uzņēmējdarbības praksi, Koncerns turpinās aktīvi strādāt dažādu nozaru profesionālajās asociācijās, kuru mērķis atbilst VAS *Latvijas dzelzceļš* atbildīgas uzņēmējdarbības mērķim – Latvijas uzņēmējdarbības vides uzlabošanai.

NOVĒRTĒJUMI 2013. GADĀ

EFEKTĪVAS PĀRVALDĪBAS
GADA BALVA

Latvijas Darba devēju konfederācijas un Valsts kancelejas balva
Par izcilu pārvaldības principu ieviešanu uzņēmējdarbībā un efektīvu finanšu vadību

Latvijas TOP 25 eksportspējīgs uzņēmums

Ilgtspējas indeksa sudraba kategorija

VAS Latvijas dzelzceļš – otrais iekārojamākais darba devējs biznesa sektorā *Transports un loģistika*

IZAICINĀJUMI 2014. GADĀ

Uzņēmējdarbības vide

- Izstrādāt sistēmu ieteikumu, sūdzību un sniegto atbilžu apkopošanai un sistematizēšanai.
- Veikt piegādātāju izglītošanu par uzņēmumu un tam nepieciešamo pakalpojumu sniegšanas prasībām.
- Izstrādāt sistēmu ietekmes pušu viedokļa izzināšanai un ietekmes pušu iesaistīšanai lēmumu pieņemšanas procesā.

Darbinieki

- Paplašināt veselību veicinošo pasākumu loku.
- Sekmēt darbinieku iesaisti darba aizsardzības sistēmas darbībā un darba vides risku novērtēšanā.

Vide

- Uzsākt ikgadējo īstenoto pasākumu izvērtējumus un progresu mērījumus.
- Atsevišķu produktu grupu iepirkumus veikt atbilstoši zaļā iepirkuma principiem.

Sabiedrība

- Izstrādāt sistēmu atbalsta projektu pieteikumu izskatīšanas un izvērtēšanas laika grafikam, veikt tā komunikāciju.
- Veicināt darbinieku iesaisti sabiedrības atbalsta projektu īstenošanā.